

*До разової спеціалізованої вченої ради по
захисту дисертації на здобуття ступеня
доктора філософії у Дніпровському
національному університеті імені Олеся Гончара
49045, м. Дніпро, просп. Науки, 72*

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертація доктора філософії за спеціальністю 061

**Журналістика Демченка Дмитра Сергійовича «Блогосфера як чинник
медіатизації сучасного дискурсу політичних кампаній» рецензента
кандидата політичних наук, доцента, доцента кафедри міжнародних
відносин Дніпровського національного університету імені Олеся
Гончара Петрова Павла Григоровича**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Комунікативні трансформації, що відбуваються, у першу чергу, під впливом глобалізаційних процесів володіють всеохоплюючим характером, що обумовлюють необхідність їх детального наукового вивчення тим самим первинно обумовлюючи актуальність дисертаційного дослідження.

Сучасні процеси цифровізації здійснюють всебічний модернізаційний вплив в усіх сферах політичної взаємодії трансформуючи, у першу чергу, сферу дискурсу. Така трансформація проявляється у збільшені ролі інтернет сфери у рамках інформаційно-комунікаційної взаємодії політичних інститутів із зовнішнім та внутрішнім середовищем.

Використання новітнього цифрового простору (блогосфери) у рамках політичної комунікації формує нові можливості у сфері охоплення аудиторії на яку можливо здійснювати вплив та швидкості комунікативного впливу.

Зазначена тема дисертаційного дослідження, безперечно, є актуальною для сучасної науки, результати дослідження, присвячені структуруванню

наукового розуміння сучасних цифрових технологій дискурсу політичних кампаній, окремо, сприяє розвитку інформаційної безпеки України в умовах зовнішньої агресії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У першу чергу, варто зауважити, що дисертаційне дослідження має чітку структуру, послідовність та аргументованість викладених у ньому концептуальних ідей та положень, які у свою чергу, ґрунтуються на комплексному та системному аналізі блогосфери у рамках дискурсу політичних кампаній.

Варто зауважити, що обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження на високому теоретичному рівні, у свою чергу, це обумовлюється використанням значного обсягу нормативних та теоретичних джерел, матеріалів емпіричного характеру тощо.

Автором дисертації здійснено ретельний підбір та використання наукових методів дослідження, що поєднує використання спеціальних та загальнонаукових методів дослідження. У процесі продукування ідей, наукових положень дисертаційного дослідження прослідковується використання системного, описового, порівняльного, інституційного методів наукового дослідження.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

У вступі автор здійснює обґрунтування наукового інтересу, актуальності обраної тематики, чітко визначає дослідницькі завдання, теоретичне значення дисертаційної роботи.

Перший розділ «Теоретико-методологічні засади дослідження медіатизації дискурсу політичних кампаній в умовах розвитку інтернет-комунікації» здійснює міждисциплінарне дослідження специфіки блогінг-медіатизації дискурсу політичних кампаній, змістовно висвітлюється соціально-комунікаційні пріоритети медіатизації дискурсу політичних

кампаній. У рамках розділу, актор також змістовно досліджує методологічні підходи до аналізу блогосфери як чиннику медіатизації дискурсу політичних кампаній. Охоплення такого широкого комплексу завдань актором у рамках розділу дозволило комплексно дослідити теоретичні та методологічні засади у рамках обраної тематики.

Другий розділ «Блогосфера як соціально-політичний інститут: ознаки та пріоритети медіатизації» здійснює дослідження статистичного та динамічного виміру медіаційного потенціалу блогосфери. Проаналізовано персональний та інституційний вимір політичної блогосфери, а також, досліджується структура політичного дискурсу в умовах диджитальної медіатизації. Зокрема, автором визначено, що медіаційний потенціал блогосфери є дуже значним, це обумовлюється її структурою та особливостями функціонування. Визначається, що високий рівень динамічності, гібридизації жанрів, нелінійності текстових форм, інтерактивності та інтертекстуальності, взаємопов'язаність, мультимедійність та децентралізованість дозволили блогосфері зайняти чільне місце в процесі медіатизації на нинішньому етапі її розвитку і активізували процеси розтягнення, зміни, злиття та адаптації соціальних інститутів. Важливим здобутком у рамках дослідницьких завдань розділу є визначення актором впливу блогосфери на класичні ролі відправника/одержувача, автора/аудиторії, природа авторства (ст. 96).

Третій розділ «Специфіка медіатизації політичного дискурсу в сучасній Україні в умовах протистояння російській агресії» присвячений дослідженню політичного нетворкінгу медійного волонтерського руху в сучасній Україні. Окрему увагу, приділено дослідженню актуального явища блогінг-активізму в сучасній Україні. Здійснюється змістовне дослідження україномовного дискурсу політичних компаній. Розділ чітко розкриває та досліджує роль сучасних цифрових технологій у протидії військовій агресії, обумовлює необхідність більшої інтеграції політичних інститутів та суспільства у

цифрову сферу як невід'ємного елементу протистояння гібридним загрозам для України.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів дослідження. Положення дисертаційної роботи характеризуються фундаментальним науковим значенням отриманих результатів, що стало можливим завдяки комплексному дослідженню напрацювань вітчизняних та зарубіжних дослідників. У рамках роботи здійснено систематизацію підходів до визначення фундаментальних понять, отримані теоретичні знання можуть виступати основою подальшої наукової розробки проблематики сфери цифровізації політичного простору у вітчизняних дослідженнях. Практичне значення отриманих результатів у рамках дисертаційного дослідження полягає у можливості удосконалення підготовки фахівців у сфері сучасної цифрової комунікації на основі нових навчальних дисциплін присвячених медіатизації сучасного політичного дискурсу, інтернет комунікації тощо. Результати отримані у рамках дисертаційного дослідження можуть бути використані експертами, спеціалістами, органами державної влади, представниками громадських організацій, що здійснюють свою діяльність у рамках протистояння деструктивному інформаційному впливу країни агресора.

Дискусійні зауваження та запитання до дисертанта. Оцінюючи дисертацію на високому науковому рівні, разом з тим необхідно зазначити, що окремі її положення мають дискусійний характер та потребують додаткового обґрунтування:

По-перше, дисертаційне дослідження значно виграло б, якби автор навів конкретні емпіричні приклади технологій протистояння неякісній інформації, що розповсюджується країною агресором у політичних блогах для дестабілізації української суспільно-політичної думки.

По-друге, автору доцільно було приділити увагу питанню формування внутрішнього та зовнішнього іміджу України у просторі блогосфери, наприклад засобами патріотичного блогінг-активізм.

По-третє, дисертація була б якісно доповнена у випадку приділення уваги автором щодо дослідження взаємозв'язку розвитку цифрових технологій в Україні, у контексті рівня залученості громадськості до цифрового простору, і відповідно, ефективності використання блогосфери на формування громадської думки.

Однак, висловлені зауваження не впливають на в цілому високу оцінку дисертаційного дослідження і набувають здебільшого уточнюючого характеру.

Положення наукової новизни сформульовані чітко і логічно. Залучення до наукового аналізу широкої джерельної бази (в основному іншомовної) обумовило достовірність та обґрунтованість основних положень та висновків дисертаційної роботи. Дослідження має самостійний, творчий характер та відзначається науковою новизною сформульованих висновків та рекомендацій.

Апробація результатів дисертації, повнота викладу основних положень та висновків. Основні положення та висновки дисертаційної роботи викладено у трьох статтях в наукових фахових виданнях України. Сукупність усіх публікацій відображає викладені в дисертації результати дослідження, що відповідає вимогам пп. 8, 9 вимог «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Відомості про дотримання академічної доброчесності.

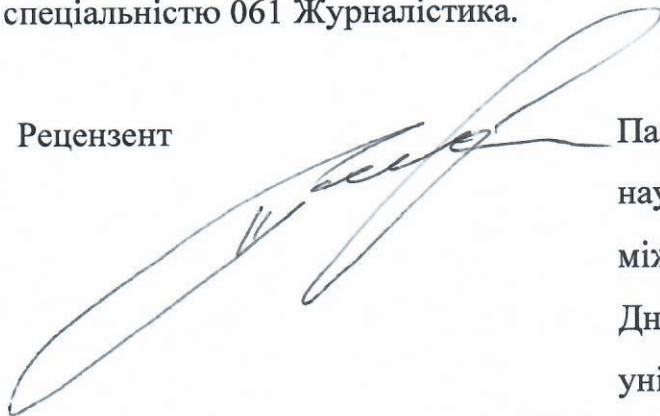
У дисертації та наукових публікаціях Дмитра Демченка порушень академічної доброчесності не виявлено.

Висновки про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Таким чином, дисертація Дмитра Сергійовича Демченка на тему «Блогосфера як чинник медіатизації сучасного дискурсу політичних кампаній» є самостійною кваліфікованою працею, яка містить обґрунтовані результати проведених наукових розробок, що мають важливе значення для подальшого розвитку в Україні наукової галузі 06 Журналістика. Автор продемонстрував вміння науково мислити, системно аналізувати теоретичний матеріал і фактичні дані та здійснювати узагальнення.

Отже, дисертація Дмитра Сергійовича Демченка на тему «Блогосфера як чинник медіатизації сучасного дискурсу політичних кампаній», яка подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика, повною мірою відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 06 Журналістика за спеціальністю 061 Журналістика.

Рецензент



Павло Петров, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Підпис засвідчую.

Проректор з наукової роботи



Олег МАРЕНКОВ